

Plan med budget 2025

Kollektivtrafiknämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Uppgifter	4
Planeringsförutsättningar	5
Målområden, nyckeltal och uppdrag	6
Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen	7
Politisk viljeinriktning	7
Långsiktiga nyckeltal	7
Uppdrag	7
Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet	8
Kortsiktiga nyckeltal.....	8
Uppdrag	8
Finansiella mål	8
Budgetram och investeringsplan	9
Budgetramar	9
Uppföljning, uppsiktsplikt och internkontroll	12
Uppföljning	12
Intern kontroll.....	12
Sammanträdesplanering kollektivtrafiknämnden 2025.....	12

Att ta ansvar i en svår tid

Kollektivtrafiken är en grundpelare i vårt samhälles utveckling och välfärd. Den bidrar till en sammankopplad stad och landsbygd, skapar tillgänglighet till arbetsmarknaden, utbildning och kultur och spelar en avgörande roll för människors sociala inkludering. Samtidigt är kollektivtrafiken ett av de viktigaste verktygen för att möta klimatutmaningarna och minska vår klimatpåverkan. För att nå våra långsiktiga klimatmål måste vi fortsätta satsa på ett hållbart och attraktivt kollektivtrafiksystem.

Vi står inför stora utmaningar, där världsläget och ekonomiska faktorer som statligt stöd, drivmedelspriser och förarbrist ställer höga krav på vårt sätt att planera och genomföra kollektivtrafiken. Dessa utmaningar är också en möjlighet för innovation och nytänkande. Med rätt prioriteringar kan vi både säkra ekonomisk hållbarhet och öka tillgängligheten och resandet inom länet. Allt detta innebär att vi måste satsa på lösningar som är både kostnadseffektiva och klimatsmarta, samtidigt som vi säkerställer trygghet och tillgänglighet för länets invånare.

År 2025 blir ett avgörande år där vi fortsätter utveckla kollektivtrafiken för framtiden. Genom ett nära samarbete med kommuner, näringsliv och invånare samt genom att hålla fast vid våra värderingar som jämlikhet, hållbarhet, god tillgänglighet och långsiktig samhällsnytta, kan vi skapa en kollektivtrafik som möter såväl dagens som morgondagens behov.

Jenny Sellsve (S)
Kollektivtrafiknämndens ordförande

Uppgifter

- De uppgifter som regionfullmäktige har gett kollektivtrafiknämnden finns beskrivna i nämndens reglemente (RS/452/2022).
- Kollektivtrafiknämnden ska fullgöra regionens uppgift som regional kollektivtrafikmyndighet enligt Lag (2010:1065) om kollektivtrafik
- Kollektivtrafiknämnden ska bevaka och tillvaratar regionens intressen vid bolags- och föreningsstämmor i Norrtåg AB, Samtrafiken AB, AB Transitio och Svensk kollektivtrafik.
- Kollektivtrafiknämnden ska samverka med kommuner och olika aktörer i länet och i andra regioner inom sitt verksamhetsområde.
- Utöver detta ska nämnden arbeta med ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet inom ramen för sina uppgifter och mandat. Verksamheten ska genomsyras av jämlikhet, jämställdhet och vara fri från diskriminering.
- Nämnden ska i övrigt också fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till kollektivtrafiknämnden.

Planeringsförutsättningar

- I delårsrapporten 2024 är prognosen att kollektivtrafiknämnden har en ekonomi i balans vid årets slut.
- Viss osäkerhet gällande hur efterfrågan och tillgång till biodrivmedel i Europa skulle kunna påverka prisbilden.
- Bristen på förare inom både särskild och allmän kollektivtrafik är påtaglig och ökar i länet liksom i riket. Det kan leda till att trafikuppdragen inte går att utföra som önskat under planperioden.
- NATO-medlemskapet kan innebära nya krav på kollektivtrafiken i beredskapssyften, exempelvis skulle det kunna handla om kommunikation via RAKEL eller ökat skydd vid buss- och tåganläggningar.
- Ett antal resultatförbättrande åtgärder som syftar till att öka kollektivtrafikens intäkter är beslutade och ska implementeras. Ytterligare åtgärder som ökar intäkter och minskar kostnader har identifierats.

Målområden, nyckeltal och uppdrag

Region Jämtland Härjedalens kärnverksamhet samt stödverksamhet och ledningsprocesser utgör egna målområden. Regionfullmäktige beslutar i Regionplan och budget om ett övergripande mål med tillhörande politisk viljeinriktning för varje målområde. I regionplanen finns också långsiktiga nyckeltal att följa över tid, uppdrag för kommande år till styrelsen och nämnderna samt planperiodens finansiella mål.

Övergripande mål i Regionplan 2025–2027:

- God och nära vård i hela Jämtland Härjedalen (Hälso- och sjukvård)
- God och tillgänglig tandvård i hela Jämtland Härjedalen (Tandvård)
- Utvecklingskraft i hela Jämtland Härjedalen (Regionalt utvecklingsansvar)
- Tillgängligt kulturutbud i hela Jämtland Härjedalen (Kultur)
- Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen (Kollektivtrafik)
- Folkhögskolor med hög kvalitet (Folkhögskolor)
- Ändamålsenlig kompetens för effektivt stöd till verksamhet och utveckling. (Stödverksamhet)
- Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet (Ledningsprocesser)

Kollektivtrafiknämndens plan visar vad nämnden ska arbeta med under året för att bidra till att de övergripande målen kan verkställas och att tilldelad ekonomisk ram hålls. För att förtydliga de övergripande prioriteringarna återges de politiska viljeinriktningarna från regionplanen. Utöver de uppdrag och nyckeltal som kommer från regionplanen har nämnden också lagt till egna nyckeltal och uppdrag.

Nämndens plan 2025 utgör underlag till de prioriteringar, i form av aktiviteter, verksamheten behöver arbeta med inom de övergripande målen och hålla sig inom fastställd budget. Kollektivtrafiknämnden ska utifrån denna plan också utarbeta en internkontrollplan med åtgärder som är anpassade till riskanalyser och prioriteringar för verksamheten.

Uppföljningen av nämndens plan är en del av den koncerngemensamma uppföljningen och ska återsäkras till kollektivtrafiknämnden och regionfullmäktige. Nyckeltalen ska om möjligt mäta könsfördelning.

Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen

Politisk viljeinriktning

Kollektivtrafikens tillgänglighet är grundläggande för många människors sociala inkludering och tillgång till deltagande i samhället och bidrar därmed till förbättrad folkhälsa. Kollektivtrafik i form av bussar och tåg inom länet och över länsgränser är ett verktyg för att möjliggöra arbetspendling, studier och fritidsaktiviteter, men även att fler kommer till länet och besöker oss. Kollektivtrafik spelar en viktig roll i att bidra till att uppfylla länets miljö- och klimatmål. Tillsammans med kommunernas samhällsplanering och andra intressenter skapas förutsättningar att utveckla kollektivtrafiken utifrån de olika behov och utmaningar som finns i olika delar av länet. Människors beteenden förändras i takt med den snabba teknikutvecklingen. Det ställer krav på kollektivtrafiken att finna anpassningar som passar både dagens och framtidens resenärer. Samtidigt har världsläget med ökad inflation och ökade drivmedelskostnader en stor påverkan på kollektivtrafikens ekonomi. Det gäller att hitta rätt balans mellan att öka utbudet och därmed kostnaderna och samtidigt öka antalet resor och intäkter. Marknadsföring, omvärldsbevakning och framtagandet av prognoser är viktigt i detta arbete.

Långsiktiga nyckeltal

Långsiktiga nyckeltal	Beslutad av
Andel av busstrafiken (fordonskm) som drivs med förnybart drivmedel	1. Regionfullmäktige
Antal resor med regionbuss och tåg	1. Regionfullmäktige
Antal resor med stadstrafiken i Östersund.	1. Regionfullmäktige
Självfinansieringsgrad	1. Regionfullmäktige
Hälsöfrämjandeindex	2. Kollektivtrafiknämnden
Kollektivtrafikens marknadsandel totalt i länet	2. Kollektivtrafiknämnden
Nöjdhet med senaste färdtjänstresa	2. Kollektivtrafiknämnden
Nöjdhet med senaste resa	2. Kollektivtrafiknämnden

Uppdrag

Uppdrag	Beslutad av
Arbeta för att öka kollektivtrafikens intäkter.	1. Regionfullmäktige
Genomföra utbildningsinsatser i nya trafikavtal för att förbättra upplevelsen av trygghet och tillgänglighet.	2. Kollektivtrafiknämnden

Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet

Uppdrag

Uppdrag	Beslutad av
Minska miljö- och klimatpåverkan.	1. Regionfullmäktige
Upprätta åtgärdsplaner och arbeta enligt Långsiktig ekonomi i balans. Senast på fullmäktige i november 2024 ska regionstyrelsen och nämnder återredovisa åtgärdsplaner utifrån fastställd verksamhetsplan.	1. Regionfullmäktige
Väva in effektiviseringar som en naturlig del i planerings-, budget- och uppföljningsarbetet.	1. Regionfullmäktige

Finansiella mål

Finansiella mål	Beslutad av	Målvärde
Bruttokostnadsutveckling	1. Regionfullmäktige	0,5 %

Budgetram och investeringsplan

Budgetramar

Långsiktig plan för ekonomi i balans

Kollektivtrafik behöver finnas där människor bor, går i skola och vid exempelvis företagsetableringar. Att minska kostnader genom att minska utbud får konsekvenser på kollektivtrafikens tillgänglighet och attraktivitet vilket med stor sannolikhet även bidrar till minskat resande och därmed intäkter på återstående utbud. För att kunna bibehålla nivån på kollektivtrafiken har nämnden fått en uppräknings av budgetram för 2025-2027.

Kollektivtrafiknämnden har arbetat för att öka intäkterna och med åtgärder för en ekonomi i balans under några år och har i delårsbokslutet en prognos på en ekonomi i balans år 2024.

Enligt uppdrag ovan ska kollektivtrafiknämnden presentera en åtgärdsplan för en ekonomi i balans och även väva in effektiviseringar som en naturlig del i arbetet. Några av de åtgärder som presenteras i tabellen nedan är beslutade och implementeras och andra är under utredning eller förslag.

Åtgärdsplan

Planerad åtgärd (typ/benämning)	Kort beskrivning av åtgärd	Konsekvensbeskrivning	Ekonomisk effekt (mkr)		
			2025	2026	2027
Nytt linjenät Östersund	Beslut som implementeras sommaren 2024	Det nya förbättrade linjenätet förväntas öka resandet och därmed ge ökade biljettintäkter kommande år.	+1,0	+1,0	+1,5
Ny trafik i Åre	Beslut som implementeras sommaren 2024	Den nya trafiken som exempelvis innehåller samarbete med Skistar förväntas öka resandet och därmed ge ökade biljettintäkter kommande år.	+0,3	+0,3	+0,4
Nytt trafikavtal Ragunda/linje 40	Beslut som implementeras vintern 2024	Det nya avtalet är billigare än det tidigare och förväntas därför minska kostnaderna kommande år.	+4,0	+4,0	+4,0
Nya zoner och biljettpriser	Beslut som implementeras vintern 2024	Det blir enklare att förstå vad olika resor och biljetter kostar och det blir billigare att resa längre sträckor. Detta förväntas öka antalet resor och därmed biljettintäkter.	+1,0	+1,0	+1,0
Reklamplatser på bussar	Principer om reklam på stadstrafikens bussar är beslutade och förhandling med trafikföretag pågår.	Nya trafikavtalet tillåter inte reklam och förhandling med trafikföretaget om förutsättningarna i avtalet ska genomföras.		+0,5	+0,5
Genomföra biljettkontroller	Anställa biljettkontrollanter för att genomföra kontrollerna	Behov av inrättande av ny tjänst och rekrytering av X antal biljettkontrollanter. Uppskattad ekonomisk effekt avser intäkter utöver lönekostnad.		+2,0	+2,0

Se över möjlighet att omförhandla avtal	Se över om det går att göra om trafikavtal Regionbuss 2019 till ett standardavtal istället för funktionsavtal med syftet att öka intäkter	För att se över detta krävs juridisk kompetens vilket innebär en kostnad. En översyn riskerar även att resultera i att avtalet ej går att göra om.		+2,0	+2,0
Kartläggning och analys av trafikplaneringssystem	Med rätt systemstöd kan trafikupphandlingarna bli mer kostnadseffektiva då tjänsteplaneringen är kostnadsdrivande. Ökad kunskap om vilka system som gör vad behövs därför för att kunna upphandla rätt.	För att göra kartläggningen krävs konsultstöd och kan eventuellt genomföras tillsammans med andra län.		+2,0	+2,0

Budgetram i netto, förändring 2024-2025, samt plan för 2026-2027

(Mkr)	Budgetram 2024	Budgetram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Varav tjänstemannabudget	-302,4	-318,8	-337,4	-357,1
Varav förtroendemannabudget	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Total nettobudgetram enligt Regionplan och budget	-303,7	-320,1	-338,7	-358,4

Förändringar budgetramar

Följande förändringar har gjorts i Regionplan och budget i Kollektivtrafiknämndens budgetram:

- Uppräkning av kostnadsbudget med LPIK 3,2 % år 2025, 3,0 % år 2026 och 3,1 % år 2027.
- Ökad intäktsbudget med 41,3 mkr och ökad bruttokostnadsbudget med 41,3 mkr, nettobudgetram plus minus 0.
- Omdisponering budget för Office 365 -0,07 mkr till Regionstyrelsen (KTN/40/2024).
- Trafikplan T24 2024, 6,5 mkr 2024, därefter 5 mkr (RUN/36/2022 samt RS/754/2022, hanterad i Regionfullmäktige 2023-02-14 §9). Ger en minskad budgetram 2025 med 1,5 mkr.

Budgetram kollektivtrafiknämnden

Mkr	Externa intäkter	Interna intäkter	Personalkostnader	Övriga externa omkostnader	Avskrivningar	Interna kostnader	SUMMA NETTOBUDGET
Kollektivtrafik	300,0	0	-16,0	-599,3	-1,4	-2,1	-318,8
Summa tjänstemannabudget	300,0	0	-16,0	-599,3	-1,4	-2,1	-318,8
Summa förtroendemanna budget			-1,3				-1,3
TOTAL	300,0	0	-17,3	-599,3	-1,4	-2,1	-320,1

Uppföljning, uppsiktsplikt och internkontroll

Uppföljning

Kollektivtrafiknämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet och ekonomiska ställning. I uppföljningsplanen anges vilka sakområden som nämnden särskilt ska följa under året genom fördjupade redovisningar.

Inför redovisningen till nämnden upprättas en skriftlig rapport med tillhörande tjänsteskrivelse om respektive område. Rapportens innehåll ska utgå från följande frågeställningar:

- Vilka övergripande mål, uppdrag och nyckeltal finns för sakområdet i nämndens plan, regionplan och övriga långsiktiga strategiska styrdokument?
- Hur ser måluppfyllelsen ut?
- Om övergripande mål och uppdrag inte ser ut att kunna uppfyllas – vilka åtgärder genomförs eller behöver genomföras?
- Uppföljning av nyckeltal bör innehålla tidsserie, utvecklingstrend, förklaring till utveckling, om tillämplig nedbrytning till olika enheters delar av målvärdet, riksjämförelser, prognos för måluppfyllelse på helår, samt förslag till åtgärder för att nå målet.

Förslag till beslut ska utgå från rapportens slutsatser. Det kan exempelvis vara förslag på åtgärder för att kunna uppfylla upprättade mål eller utvecklingsområden. Om inga åtgärder behövs kan det räcka med att föreslå nämnden att lägga informationen till handlingarna.

I samtliga redovisningar ska ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet beaktas.

Uppföljning av privata utförare

Enligt ”Program med likvärdiga mål och riktlinjer samt uppföljning och insyn för utförare av kommunal angelägenhet 2024–2026” (RS/620/2021) ska regionstyrelsen och nämnderna redovisa i sina planer hur uppföljning av privata utförare inom respektive nämnds och styrelses verksamhet ska genomföras.

När det gäller kollektivtrafik upphandlas utförare för att bedriva trafiken.

Utförare	Uppföljning
Upphandlad allmän kollektivtrafik	Kontroll och uppföljning i enlighet med avtal
Upphandlad särskild kollektivtrafik	Kontroll och uppföljning i enlighet med avtal

Intern kontroll

Enligt kommunallagen ska styrelsen och nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Ytterst handlar det om att säkerställa att verksamheten uppfyller de mål och de krav som ställs. Kollektivtrafiknämndens internkontroll regleras i Reglemente för intern kontroll och styrning (RS/598/2018). Kollektivtrafiknämnden fastställer varje år en plan för vilka områden som granskas. Planen ska följas upp två gånger per år.

Sammanträdesplanering kollektivtrafikenämnden 2025

19 februari		
Återkommande ärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Årsboksut 2024 • Årsrapport Särskild kollektivtrafik (SÅK) 2024 	Regional utvecklingsdirektör, Områdeschef Kollektivtrafik
Uppföljning och fördjupning	<ul style="list-style-type: none"> • Fördjupning: Särskild kollektivtrafik (SÅK) 	Områdeschef Kollektivtrafik
2 april		
Återkommande ärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Planeringsförutsättningar 2026–2028 	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	<ul style="list-style-type: none"> • Fördjupning: Arbetsmiljö (inkl. medarbetarenkät) 	
8 april		
<i>Planerings- och budgetdag (gemensam för fullmäktige, styrelse och nämnder)</i>		
14 maj		
Återkommande ärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Tertialrapport • Investeringar 2026 • Sammanträdesplan 2026 	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av internkontrollplan • Uppföljning Trafikförsörjningsprogram (Uppföljning kollektivtrafik, inkl. rapport allmän kollektivtrafik 2024) 	Regional utvecklingsdirektör, Områdeschef Kollektivtrafik
11 juni		
Återkommande ärenden		
Uppföljning och fördjupning		
17 september		
Återkommande ärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Delårsboksut 	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform (bolag och föreningar) • Uppföljning av internkontrollplan 	Regional utvecklingsdirektör
15 oktober		
Återkommande ärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Plan med budget 2026 	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	<ul style="list-style-type: none"> • Fördjupning: Långsiktiga nyckeltal 	Regional utvecklingsdirektör,

	<ul style="list-style-type: none"> Fördjupning: Samverkan med kommunerna Redovisning av aktuellt läge för kollektivtrafiknämndens fattade beslut 	Nämndsekreterare
26 november		
<i>Planerings- och budgetdag (gemensam för fullmäktige, styrelse och nämnder)</i>		
17 december		
Återkommande ärenden	<ul style="list-style-type: none"> Internkontrollplan 2026 Trafikplan 2027 (T27) 	Regional utvecklingsdirektör, Områdeschef Kollektivtrafik
Uppföljning och fördjupning		